

Rekenkamer gemeente Weert
t.a.v. [REDACTED]
Postbus 950
6000 AZ Weert

Weert, 29 januari 2025

Onderwerp: concept-rapport onderzoek Warehouses Kanaalzone II
Uw kenmerk:
Ons kenmerk: 2732827 / 2772170

Beste [REDACTED]

Naar aanleiding van uw brief van 23 december 2024, waarin het concept-rapport onderzoek Warehouses Kanaalzone II wordt aangeboden, ontvangt u hierbij de gevraagde bestuurlijke reactie.

Wij reageren allereerst op hoofdlijnen. Dit betreft punten waarmee bij het definitief maken van het rapport rekening gehouden dient te worden.

Hoofdlijnen

- In het belang van de gemeente hechten wij eraan dat de namen van rechtspersonen die eerder interesse getoond hebben in de locatie worden geanonimiseerd en door tekstaanpassingen niet herleidbaar worden gemaakt. Publicatie van deze gegevens kan onder meer een afschrikkend effect hebben op toekomstige initiatiefnemers binnen onze gemeente. Er wordt op gewezen dat de rekenkamer gebonden is aan de Awb, het algemene beginsel van behoorlijk bestuur, de (U)AVG en de Woo. Verwezen wordt naar het rapport 'Juridische vraagstukken¹' van de NVVR. De rekenkamer mag alle informatie inzien, maar niet alles openbaar maken. Indien initiatieven sterk geanonimiseerd en niet herleidbaar zijn opgenomen in het rapport om 'de lijn in tijd' en dus 'de weg naar het huidige resultaat' helder te krijgen, dan hebben wij daar begrip voor. Het noemen van man en paard is ons inziens niet van toegevoegde waarde.

¹ Zie: <https://www.nvvr.nl/wp-content/uploads/2020/09/20200714-Juridische-vraagstukken-geredigeerd-EL.pdf>

- Het rapport besteedt bij de beschrijving van het normenkader (tabel 1) geen aandacht aan het verschil tussen de actieve en de passieve informatieplicht van het college. Het is immers niet in alle gevallen zo dat het college de raad stante pede moet informeren over de uitvoering van beleidskaders. Artikel 169 Gemeentewet beschrijft wanneer het college daartoe gehouden is en daarnaast heeft de raad hierover een expliciet besluit² genomen. Daarom zijn we het niet eens met de absolute stellingen dat het college de raad moet informeren en dat 'de bal' bestuurlijk dus altijd bij het college ligt.
- Het rapport adviseert de raad beter (eerder?) te informeren over initiatieven die beleidsaanpassingen nodig maken en om nadere afspraken te maken over de betrokkenheid van de raad bij initiatieven. Dit advies kan niet in alle gevallen worden opgevolgd om de situatie werkbaar te houden. Het advies is daarmee in de eerste plaats te algemeen. Daarnaast vragen we ons af of dit wenselijk is. Afhankelijk van het doel waarmee je deze informatie voorlegt, zou een verschuiving in het wettelijk verankerde dualisme tussen college en raad optreden. Dat kan niet de bedoeling zijn. Die betrokkenheid van de raad moet dan gelegen zijn in een aangescherpte informatieplicht van het college aan de raad. De raad kan dan wensen en bedenkingen meegeven. Het kan echter niet zo zijn dat het college (als uitvoerend orgaan) op projectniveau voor besluitvorming naar de (kaderstellende) raad moet. Hierbij dient in het voorliggende concrete geval helder te zijn dat het college de door de gemeenteraad vastgestelde kaders heeft gevolgd, te weten het vigerende bestemmingsplan (tijdelijk deel van het omgevingsplan). Er was geen duidelijke grondslag voor het weigeren van de gevraagde vergunning. Wij gaan er overigens van uit dat u ervan op de hoogte bent dat de Omgevingswet op 1 januari 2024 in werking is getreden en dat in Weert de afgelopen periode door de raad meerdere besluiten zijn genomen als gevolg van deze gewijzigde wetgeving, waaronder de vaststelling van de Omgevingsvisie op 12 juni 2024.

Conclusies in het kort

De onderzoekers komen tot vijf conclusies.

1. *De onderzoekers vinden het voorstelbaar dat de bouw van twee warehouses door EvolutionRE bij omwonenden en in de gemeenteraad tot onrust heeft geleid doordat zij tussendoor niet werden geïnformeerd over de mogelijke plannen.*
2. *Het besluit van het college om de vergunning te verlenen aan EvolutionRE is deugdelijk onderbouwd, past binnen het strategische gemeentelijk beleid en de regelgeving, en wijkt op één onderdeel gemotiveerd af.*
3. *Er waren weinig (passende) mogelijkheden om aan de wens van een deel van de gemeenteraad tegemoet te komen om het project tegen te houden.*
4. *Alleen als participatie zou zijn gericht op het herformuleren van het strategische beleid van de gemeente en de aanpassing van het bestemmingsplan, zou dit aansluiten bij de inbreng van omwonenden. Dit was in het proces van besluitvorming over het initiatief niet aan de orde.*
5. *De beleidskaders voor Kanaalzone II waren niet actueel. Het ruimtelijk-economische verhaal was onvoldoende sterk om te sturen op gewenste ontwikkelingen van Kanaalzone II.*

Onze reactie op de conclusies vindt u onderstaand:

1. Wij zijn van mening dat informatie over mogelijke plannen niet had geleid tot een andere conclusie, de onrust was ook dan ontstaan. Het bestemmingsplan (tijdelijk deel van het omgevingsplan) is tenslotte het kader waaraan vergunningaanvragen worden getoetst, niet het al dan niet vooraf informeren over mogelijke plannen. Omwonenden en gemeenteraad waren op de hoogte van de planologische mogelijkheden van het betreffende gebied.
2. Behoeft geen nadere reactie.

² Zie: <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR657139>

3. Onze conclusie was dat er geen mogelijkheden waren om aan de wens van (een deel van) de raad tegemoet te komen om het project tegen te houden, anders dan om de locatie te kopen. De raad is geïnformeerd over de kosten voor de maatschappij die aankoop met zich meebrengt. Transformatie naar bijvoorbeeld woningbouw was ons inziens slechts beperkt mogelijk, gezien de belemmeringen vanuit omliggende bedrijven en zodoende was de haalbaarheid van woningbouw ons inziens niet aannemelijk.
4. Wij zijn het er mee eens dat in herformuleren van strategisch beleid en eventueel aanpassen van het bestemmingsplan niet aan de orde was bij voorliggend initiatief.
5. Wij zijn het er niet mee eens dat het beleidskader voor Kanaalzone II niet actueel zou zijn. In aanloop naar de inwerkingtreding van de Omgevingswet is de gemeente gestart met het opstellen van een Omgevingsvisie. Op 17 november 2021 is de Omgevingsvisie fase 0 'Verzamelen en verkennen' vastgesteld door de gemeenteraad. Dit is 8 jaar na de vaststelling van de Structuurvisie Weert 2025 op 11 december 2013. Uit dit fase 0 document bleek dat er geen aanleiding was om het beleid t.a.v. Kanaalzone II te wijzigen. Vervolgens is de inwerkingtreding van de Omgevingswet diverse malen uitgesteld, uiteindelijk is de Omgevingswet op 1 januari 2024 in werking getreden. De Omgevingsvisie Weert is op 12 juni 2024 vastgesteld. Onze conclusie is dat er wel degelijk sprake is van actueel beleid.

Lessen in het kort

De onderzoekers formuleren vier lessen voor de gemeente Weert:

1. *Werk aan een cultuur van debat tussen gemeenteraad en college om scherpere beleidskaders te formuleren voor ruimtelijke ontwikkelingen.*
2. *Heb als college en gemeenteraad vooral aandacht voor het maken van een gedegen omgevingsvisie met bijbehorend uitvoeringprogramma en houd deze actueel.*
3. *Blijf als college en ambtelijke organisatie in goed contact met initiatiefnemers en grondeigenaren, en informeer de raad hierover op hoofdlijnen.*
4. *Betrek omwonenden bij de planontwikkeling en besluitvorming, én bij de totstandkoming van de beleidskaders.*

Onze reactie op de lessen vindt u onderstaand:

1. De Omgevingswet is inmiddels in werking getreden en biedt de kaders voor de invulling van beleid ten aanzien van ruimtelijke ontwikkelingen. Het proces van de totstandkoming van de Omgevingsvisie is een voorbeeld waarbij in een dialoog tussen gemeenteraad en college beleid voor ruimtelijke ontwikkelingen is geformuleerd.
2. In vervolg op de vaststelling van de Omgevingsvisie wordt een aantal Omgevingsprogramma's opgesteld, die om wensen en/of bedenkingen aan de raad worden voorgelegd voordat deze door het college worden vastgesteld. Daarnaast is op 18 december 2024 de lijst van gevallen door de raad vastgesteld waarvoor bindend adviesrecht benodigd is met betrekking tot de omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. De raad kan ook in andere gevallen om bindend adviesrecht verzoeken, indien zij dat wenst. Het voornemen is de Omgevingsvisie elke 4 jaar, dus elke coalitieperiode, te actualiseren/herijken. Raad en college moeten zich realiseren dat daar waar een omgevingsplan is vastgesteld deze voor initiatiefnemers leidend is. Een visie is pas relevant op het moment dat het omgevingsplan aanpassing behoeft. De rechtszekerheid vindt hierin immers zijn borging.
3. Er is een werkwijze met de raad afgesproken waarbij de raad in een besloten bijeenkomst in een vroegtijdig stadium geïnformeerd wordt over nieuwe ontwikkelingen. Dit kan op diverse beleidsvelden betrekking hebben, zoals woningbouw maar bijvoorbeeld ook ontwikkelingen op bedrijventerreinen. Dit middel treft echter geen doel als een initiatiefnemer meteen een vergunningaanvraag indient omdat hij van mening is dat het plan past binnen het vigerend bestemmingsplan. In het geval van EvolutionRE heeft deze partij meteen een vergunningaanvraag ingediend. Stel dat er gekozen was voor het vooraf informeren van de raad dan had dat nog niets afgedaan aan de rechten die EvolutionRE als grondeigenaar op basis van de vigerende bestemming had.

4. Een van de uitgangspunten van de Omgevingswet is de participatie waaraan door initiatiefnemers invulling gegeven dient te worden, zoals bij planontwikkeling (niet door de gemeente zoals gesteld op blz. 32, 1e alinea in het midden). Uiteraard dient aan participatie bij beleidsvoorbereiding door de gemeente invulling te worden gegeven. Een voorbeeld hiervan is de totstandkoming van de Omgevingsvisie. Hieraan is een uitgebreid participatietraject vooraf gegaan. Omwonenden kunnen ons inziens niet betrokken worden bij besluitvorming, dit is aan het bevoegd gezag. Omwonenden worden geïnformeerd over de procedure en over genomen besluiten. Indien aan de orde kunnen zij eventuele zienswijzen indienen. Hiermee wordt bij de besluitvorming rekening gehouden. Uiteraard staan rechtsmiddelen open bij besluitvorming op grond van de Awb.

Met bovenstaande wordt ons inziens reeds invulling gegeven aan de geformuleerde lessen voor de gemeente Weert, mede als gevolg van de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de daarmee gepaard gaande kaders.

Tot slot

Tot slot hebben we nog enkele technische opmerkingen, die eerder niet/onjuist zijn verwerkt.

- Paragraaf 2.2 blz. 11 bovenaan: in de actualisatie worden meerdere bestemmingsplannen van bedrijventerreinen samengevoegd tot één bestemmingsplan. Reactie: Dit betreft echter niet alle bestemmingsplannen, zoals is aangegeven. Leuken-Noord en Kampershoek-Noord maken geen deel uit van het bestemmingsplan voor de bedrijventerreinen.
- Paragraaf 2.2 blz. 11 2e alinea laatste zin: in tegenstelling tot wat is aangegeven wordt het maximum bebouwingspercentage niet losgelaten. Dit was 80% en is ongewijzigd gebleven.
- Paragraaf 2.2 blz. 11 4e alinea: de bezwaren van omwonenden hadden betrekking op de omgeving Hoolstraat, waar door omwonenden woningbouw was gewenst. De bezwaren hadden geen betrekking op het gebied tussen de Uilenweg en de Havenweg. Voor de beeldvorming achten wij het belangrijk dit toe te voegen.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders

A.M.A Vrijenhoek
gemeentesecretaris

mr. R.J.H. Vlecken
burgemeester